

HRVATSKA RIJEČ

Preplatna cena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasnjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 12 para peti redak ili po pogodbi. — Priobćena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

30. travnja.

Dan uspomena tužne u narodu hrvatskome, dan, koji ga sjeća krvava prizora u Bečkom Novom Mjestu, gdje pred 2308 godina pod krvničkim mačem usilnog Niemca padoše na stratištu glave Petra Zrinjskoga i Krste Frankopana, „jer su bili bogati i jer su ljubili Hrvatsku“.

Obnavlja se svake godine tužna ova uspomena i pri tome se svako rodoljubno hrvatsko srce trese i napunja novim žarom, novim zanosom i priregorom u borbi za prava potlačene Hrvatske, i raste, diže se, jača se svugdje širom nje misao i želja slobode naroda hrvatskoga, za koju Zrinjski i Frankopan padoše.

Pa nek raste, nek se diže, nek se jača ta uzvišena misao, ta plemenita želja, nek se jačaju do snage, pred kojom će pasti svi umjetni nasipi napredku i sreći Hrvata, do odpora, pred kojim će bit nemoćno sve plaćeno roblje u službi tuđinštine.

Sloboda Hrvatske! To je vrhovni cilj svih naših natega, jedini uvjet naše bolje budućnosti. Za to nam je svima radiji, i to radiji tako, da što prije u slobodnoj Hrvatskoj, u rodnoj zemlji, nadju groba i počitka svete kosti velikih narodnih Mučenika, kojima nek je

Vječna Slava!

Gnjila bečka jabuka — raztvorena.

Da se vidi bjelodano, kakav su dar poslali Dalmaciji iz Beča, gg. Ivčević, Biankini i Baljak, donosimo ovdje u cjelosti ministarsku naredbu od 26. t. mj.

Naredba ministra unutrašnjih posala, ministra za bogoštovlje i nastavu, ministra pravde, ministra financija, ministra trgovine, ministra za javne radnje i ministra poljodjelstva od 26. travnja 1909.

o upotrebljavanju jezika kod c. k. civilnih državnih oblasti i ureda u Dalmaciji.

§ 1.

Izvanjska služba.

Ministarska naredba od 20. travnja 1872. L. P. Z. br. 17. o upotrebljavanju zemaljskih jezika u izvanjskoj službi političko-upravnih oblasti, sudova i državnih odvjetništva u Dalmaciji, kao i ministarska naredba od 21. studena 1887. L. P. Z. br. 37. o obćenju političko-upravnih oblasti, sudova i državnih odvjetništva u Dalmaciji s autonomnim organima u zemlji, imaju se primjenjivati kod svih c. k. državnih civilnih oblasti i ureda u Dalmaciji, podređenih ministarstvu unutrašnjih posala, ministarstvu za bogoštovlje i nastavu, ministarstvu pravde, ministarstvu financija, ministarstvu trgovine, ministarstvu za javne radnje ili ministarstvu poljodjelstva.

§ 2.

Javne knjige.

Upisivanje u javne knjige t. j. u zemljišnice, u trgovačke i zadrugarske registre i t. d. obavljat će se u jeziku u kojem vlast izdaje zanimanoj stranci uređovanu odluku.

§ 3.

Uredovno dopisivanje medju oblastima.

C. k. civilne državne oblasti i uredi u Dalmaciji, koji su u § 1. naznačeni, u službenom međusobnom dopisivanju i u dopisivanju sa svojim c. k. civilnim organima u Dalmaciji, imaju upotrebljavati hrvatski ili srbski jezik, u koliko ne nastupi koji izuzetak po niže naznačenim odredbama.

Dopisivanje medju vlastima (uredima, organima) sponemutim u prvom stavci, usljed

pismenih i ustmenih podnesaka u talijanskom jeziku, može se obavljati i u ovom jeziku.

§ 4.

Unutrnja služba.

C. k. civilne državne oblasti i uredi u Dalmaciji, koji su naznačeni u § 1. pri svom uređovanju u unutrnjoj i manipulacijskoj službi (vođenje registra, računске knjige, popisi, prenotacije itd.) upotrebljavaju, uz izuzetke, navedene u niže naznačenim odredbama, hrvatski ili srbski jezik.

Važna mnijenja — osobito ona pravne ili tehničke naravi — koja su određena jedino za unutrnje uredovno upotrebljavanje — mogu se izuzetno podati pismeno ili ustmeno tako djer u talijanskom jeziku, ako dotični činovnik nije za to dosta vješt hrvatskom ili srbskom jeziku.

U zbornim sudovima, viećanje sledi u onom jeziku, u kojem se ima izdati odluka. Ipak svaki se član suda, davajući svoj glas, može poslužiti i drugim zemaljskim jezikom.

§ 5.

Carinske i potrošarinske izvještaje.

Jezik pismenih carinskih izvaja i pismenih potrošarinskih izvaja, odnosno na potrošarinu „dazio consumo“ ravna se prema postojećim zakonskim propisima.

§ 6.

Tehnička služba.

Za tehničku službu pridržano je poglavici ureda, s obzirom na osobite prilike, izuzetno prema potrebi narediti da se projekti, trebavnici itd. sastave talijanski.

§ 7.

Poštanska i pomorska služba.

Odrebe §§ 3. i 4. primjenjivati će se na unutrnje službeno poslovanje i na manipulaciju poštanske i telegrafске prometne službe, te ureda lučkih i pomorskog zdravlja, u koliko obćenje s uredima izvan Dalmacije i zahtjevi stručne kontrole ne bi učinili apsolutno potrebitim nek izuzetno ograničenje.

Odrebe §§ 3, 4, 8 i 9 neće se primijeniti na vojničke poštanske uredne.

§ 8.

Javne obznanne.

Javne obznanne, koje budu pribijanjem objavljene sa strane oblasti i ureda u zemlji, naznačenih u § 1, imaju se sastaviti u hrvatskom ili srbskom jeziku, a u slučajevima niže naznačenim u hrvatskom ili srbskom i u talijanskom jeziku:

- Obznanne, objavljene na zgradi ili u zgradi onih oblasti ili ureda, krug djelovanja kojih obuhvaća cijelu zemlju,
- Obznanne, objavljene u onim mjestima na moru, u kojima je sijelo kotarskog suda,
- Obznanne izdane u kakvom poslu stranke, koji se po § 1. mora riješiti u talijanskom jeziku.

§ 9.

Uredovni pečati i uredovne table.

Nadpisi na uredovnim pečatima i uredovnim tablama oblasti i ureda naznačenih u § 1. imaju biti u hrvatskom ili srbskom jeziku, a u slučajevima niže naznačenim u hrvatskom ili srbskom i u talijanskom jeziku:

- Nadpisi na uredovnim pečatima i uredovnim tablama onih oblasti i ureda, krug djelovanja kojih obuhvaća cijelu zemlju,
- Nadpisi na uredovnim tablama oblasti i ureda, sijelo kojih se nalazi u jednom od mjesta naznačenih u § 8. slovo b.

Osim toga u mjestima, za koja postoji posebno historičko talijansko ime, poštanski žigovi imaju biti u oba zemaljska jezika. Popis tih mjesta biti će od c. k. Ministarstva trgovine objelodanjen na temelju komisionalnog ustanovljenja.

§ 10.

Školske oblasti i nastavnji zavodi.

Školske oblasti u obćenju s nastavnim zavodima i s njihovim namještenicima, upotrebljavati će onaj zemaljski jezik, koji je nastavnji jezik odnosnog zavoda.

Upotrebljavanje jezika državnih nastavnih zavoda u uredovnom dopisivanju, u unutrnjoj službi, u javnim obznanama i na uredovnim pečatima i tablama (§§ 3., 4., 8. i 9.) ravna se po nastavnom jeziku odnosnog zavoda.

§ 11.

Prijelazne odredbe

Za oblasti i uredne političke, sudske i poštanske uprave, i za nastavne oblasti i uredne §§ 1., 3. i 10., a osim toga, za nastavne oblasti odredbe §§ 4., 8. i 9. ove Naredbe staju odmah na snagu.

U ostalom, ova Naredba stat će na snagu za sve oblasti i uredne naznačene u § 1. najkasnije 1. januara 1912.

Predpostavljena oblast može, i prije ovoga roka, narediti upotrebljavanje hrvatskog ili srbskog jezika, u granicama ove Naredbe, za jednu upravnu granu, netom u njoj budu obstojale za to mjerodavne pretpostavke.

Bilinski s. r.

Stüringk s. r.

Bräf s. r.

Haerdtl s. r.

Ritt s. r.

Weiskirchner s. r.

Hochenburger s. r.

Nalazimo suviše, da ista još rečemo na podkriepu onoga, što iznesosmo u zadnjem broju o ovom najnovijem poniženju našeg naroda i jezika, glede kojega nije se čuditi vladi ni talijancima, nego našim ljudima, koji mu kumovaje i koji se još svojim djelom diče i ponose.

Navest ćemo još samu jednu. Pošto je dvojezičnost priznata primorskim mjestima sledi, da od 34 kotarska suda, buduć ih 26 primorskih, ostaje samo 8 tobož nedvojezičnih t. j. Benkovac, Kistanje, Imotski, Knin, Drišć, Vrgorac, Sinj i Vrlika. — Ova su mjesta za Hrvate, a sva druga po izbor za talijanaše. Od 14 kotarskih poglavarstava 10 ih je pri moru, a 4 u Zagori t. j. Benovac, Knin, Sinj i Imotski.

Stranci, koji će i unapred dolaziti u Dalmaciju, a dolaze ponajviše u primorje, vidjet će svugdje duž tog primorja dvojezične table i nadpise, pa će sigurno poslije četrdeset godina naše ustavne borbe moći tvrditi kud god dospiju, — da je Dalmacija zbilja hrvatska zemlja, a naši prekomorski komšije moći će uvijek kazati, da su govorili istinu, kad su tvrdili, da su talijanci u Dalmaciji bili tlačeni i uzkručeni u njihovim pravima.

Gg. Ivčević, Biankini i Baljak nek se dakle hvale, a licumjerini talijanski zastupnici nek se slobodno kupe na klubsku sjednicu, da protesteriju i oni protiv naredbi, samo da predusretnu opravdano i ogrorčeno prosjedovanje hrvatskog pučanstva. Stoji nepobitna sramota: da su nas ta gospoda, kako reče ugledna zagrebačka „Hrv. Sloboda“ bacila četrdeset godina nazad i da je nova ministarska naredba ne samo za poniženje našeg naroda, ne samo gnjila, već uprav otrovna bečka jabuka, koja će naš narodni život mnogo očemeriti.

Oprost občinskih prirzeza na kućarinu za novozagrađjene kuće.

Godine 1905. naše občinsko vieće zaključilo je, da se za 10 godina oproste od občinskog prirzeza na kućarinu one nove zgrade, koje će se u Šibeniku podignuti iza kako taj zaključak postane pravomocnim. Sivar bi podastira na odobrenje Zemaljskom Odboru, koji nije našao da pristane na zaključeni oprost. Naša občinska uprava nije tada ustala pritužbom na upravno sudište proti odluci zemaljskog Odbora, jer je smatrala takav korak bezuspješnim.

Sada čujemo, da je tu skoro občinsko vieće u Splitu prihvatilo slični zaključak, i da ga je zatekla ista sudbina, da, to jest, nije našao na odobrenje zemaljskog Odbora.

Nije nam namjera da se sad bavimo sa pitanjem, da li je zaključak o oprostu občinskih prirzeza zakonit, da li su temeljiti razlozi, s kojih zemaljski Odbor uskraćuje svoje pristajanje, ili ne. Mi moramo istaknuti činjenicu, da su ob-

ćinska zastupstva dvaju najglavnijih gradova u Dalmaciji očutila i priznala uredu potrebu, da se oprostem občinskih prirzeza na nove zgrade omogući bolji razvitak grada, da se doskoči velikoj oskudici stanova, napokom da siromašniji djelovi pučanstva uzmognu lašnje nači bar čovječno zakonište. Uslijed oskudice stanova grad mnogo trpi, odvraća od sebe strani svet, onemogućuje osnutak raznih podhvata. Sve druge štetne posljedice bilo bi suviše nabrojiti.

Utvrđena je po stom preka nužda, da se tomu nadje lieka. Dva poglavita občinska vieća, u dužem razmaku vremena, izrekoše svoj sud, da se oskudici stanova ne može doskočiti na drugi način, nego time, da se nove zgrade oslobode i od občinskog prirzeza dok su oslobodjene od poreza državnog. Tako će se neki odvažiti da grade kuće. Od toga vlastnici postojećih kuća neće i ne mogu pretrpjeti kakve štete. Oskudica i velika skupoca građevnog zemljišta, bar kod nas u Šibeniku; poteškoća u pribavljanju građevne vjeresije; poznata današnja skupoca radne ruke i građevnog materijala; sve to izključuje sasvim mogućnost, da bi se, povodom oprosta prirzeza počelo graditi kuće u takovom obsegu, da bi tko odatle mogao pretrpjeti štete. Ublažila bi se ponešto oskudica stanova, a to bi bio ipak znatan uspjeh; na smanjenje cijena nije ni pomisliti, kad se uzme u obzir razvoj grada, pristar pučanstva, namještaj novih ustanova ostvarenje privrednih podhvata.

Radi se dakle o odredbi, koja nikomu ne bi ni najmanje štetovala, dočim bi našim gradovima osobito donela koristi u svakom pogledu, pak je upravo začudno i neshvatljivo, što se ne može ili neće da se takovoj odredbi zajamči valjanost i kriepost na bilo koji način.

Da li se po postojećim zakonima ta odredba može prihvatiti administrativnim putem u djelokrugu izvršujućih vlasti ili ne, neka si pravni vrhu toga razbijaju glavu, pošto — kako rekosmo — ne ćemo da se sad tim pitanjem bavimo. Ali predpostavivamo, da je stanovništvo zemaljskog odbora ispravno, da se, to jest odlukom občinskog vieća i odborovim pristajanjem ne može pravovaljano odrediti oprost občinskog prirzeza za sve buduće nove zgrade, ostaje sveđer neprotumačeno, zašto oni, koji su zato zvali, nisu poradili i ne porade, da se zakonodavnim putem otvori mogućnost, da se popriri toli korisna odredba.

Za to, pošto se radi o občinskim prirzezim, o predmetu, koji spada izključivo na zemaljsko zakonodavstvo, nadležan je naš pokrajinski sabor. Zapreka, da se zakonom utvrdi oprost prirzeza, ne bi moglo biti, tim manje, što slični zakon postoji i u nekim drugim zemljama, gdje nove zgrade bivaju oproštene ne samo od občinskoga već i od pokrajinskoga prirzeza. Tim bi se još uspješnije doskočilo potrebi, koju čuti stanovništvo dvaju najvažnijih gradova, čija su občinska zastupstva nastojala da toj potrebi doskoče prihvativši gori navedene zaključke.

Ovdje bi nam se moglo prigovoriti, da, kako će se sabor baviti tim pitanjem, kad ga se u obće načelno ne sazivlje. Prigovor bi nas doveo na sasvim drugo polje, preko granica, šid smo si postavili, kad stadosmo da ovo nekoliko redaka napišemo. Tu baš, u omalovaženju sabora, kao da je to sasvim suviše ustanova, leži uzrok svemu zastoju i nazadku naše zemlje. O tome je dosta bilo pisano, ali bez uspjeha.

Da se vratimo na predmet moramo duboko požaliti, što se dosede nije nastojalo, da se bilo na jedan bilo drugi način povoljno rieši pitanje, koje zasieca u životne interese pučanstva a koje se je dosad već moglo da rieši uz nešto dobre volje, ako ue inače, a to zakonodavnim putem. Bar tu vriedi ona: kad se hoće, može se.

Gradjanin.

Mladoturska pobjeda.

Ostaje uvijek istinita ona velika rieč Ante Starčevića, da se desepcije ne popravljaju nego radje propadaju.

Da je doista Habdul-Hamid, sadanji mladoturski zatočenik iskreno prihvatilo ustav, da

je držao svoju zakletvu, mogao je slavno do-
vršiti svoje dane. Nu stoji u poviesti sultana
kao i u poviesti dosta drugih kršćanskih dina-
stija, da se oni zaklinju namjerom prekršiti
zakletvu, čim im se desi prigoda. Tako je i
Hadud-Hamid jedva čekao zgodu, da prekrši
svoju prisegu, te se rieši neugodnih mladih re-
formatora carevine i prikratitelja njegove svemoći.

Prije nego se je latio toga sredstva, iz-
crpio je sva druga, osobito poznato i despo-
tina omiljeno sredstvo moralne korupcije i pod-
mičivanja. Mislio je, da će podkupiti mlado-
turke. Radi toga je predsjednika parlamenta
Ahmed-Rizu odborio krasnom palačom, ne bi-
li ga za sebe privezao. Onda je udario u ni-
čenje drugih upitljivih vojda. A kad je mislio,
da se je donekle osigurao, onda je naredio
onaj noćni državni udar. Nije se čuditi, da
jedan gotovo nepismeni sultan ne shvaća duh
vremena, kad ga nije shvatio jedan kralj fran-
cezki, Ljudevit XVI., koji se je upravo na daku
jednako dao zavesti na put reakcije proti pre-
stavnici naroda, što ga je stajalo života.

Hoće li Abdul-Hamid imati isti konac kao
Ljudevit XVI., ili će ga mladoturci poštediti i
poslati nekamo u zabit, nije lahko predvidjeti,
ali sa stalnošću se može reći, da ovim zapad-
njim operacijama nisu Mladoturci osigurali
svojoj domovini ustavne slobode. Možemo ne-
kom sigurnošću utvrditi, da će još proteći
mного krvi, prije nego se u Carigradu ustale
normalne ustavne prilike. Europejska diplomacija
će se već pobrinuti za to, da sama intervenira
ili da potakne reakcionarne elemente Male
Azije, da igraju ulogu, koju je u Francezkoj
igrala Vandeja za toliko godina.

Mladoturci su veoma slični Girondistima
francezke revolucije, samo se ne usudjuju pre-
kinuti sa tradicijama svoga naroda, ne usudjuju
se odstraniti dinastiju, koja je napunila njihovu
poviest krvlju, izazvala na njihov narod prezir
Europe, koja dinastija nema u svojem krilu
čovjeka sposobna, da preuzme u ruke kormilo
državnih posala. Ta je dinastija samo skup
trutova koji žive na teret naroda, a narodu
ništa ne pružaju ni u moralnom ni u materi-
jalnom pogledu. Kad bi Mladoturci imali od-
važnosti i prekinuli sa tradicijama ter odelili
vrske ustanove od državnih, proveli bi jedno
veliko načelo: civilnu republiku i slobodu svih
vjerozgovijesti.

H. S.

Izseljivanje u Brazil.

Brazilska savezna vlada, pod nadležnost
koje od meseca travnja 1907. spada služba
useljanja i kolonizacije, živo nastoji oko toga,
da promiče razvoj naseljivanja zemlje pribav-
ljivanjem novih naseljenika.

Medju željenim naseljenicima ubrajaju se
i austrijski koloniste, osobito težakce obitelji;
usled toga se u novije doba u nas opaža
dosta živa propaganda za izseljivanje se Brazil,
te austrijsko izseljivanje u tu zemlju doista po-
stupice raste. K tomu osobito pridonose okol-
nost, da se naseljenicima pod stanovitim uslo-
vima nadoknadjuju putni troškovi.

Obzirom na ovu propagandu treba na to
upozoriti zanimanje, da Brazil u obće nije za
sada zgodna zemlja za naseljivanje za austrijske
izseljenike, koliko za naseljenike toliko imeno
za radnike. Izgleda doduše, da saveznoj vladi
ne fali dobre volje za poboljšanje naseljeničkih
odnošaja, ali joj često manjkaju sredstva, da
svoje nakane oživotvori.

Treba svakako stati u velike na oprezu
naprama obećanjima i ponudama onih poduzet-
ca i osoba, koje se bave pribavljanjem na-
seljenika. Osobito bi imali oni, koji se odlučuju
na izseljivanje na osnovu obećanja njima učin-
jenih, svakako nastojati, da im se ta obećanja
pismeno izdadu i u takvom obliku, po kojemu
će obvezanom izgledati ako je moguće ista
brazilska vlada ili najmanje jedno oveće ov-
zemno poduzeće ili tvrdka, u koliko je jedno
takovo poduzeće po ugovoru interesirano za
prevažanje izseljenika u Brazil. U ovom pismen-
nom ugovoru bi imala biti tačno naznačena
takodjer ona država, odnosno onaj predjel
Brazila, u kojemu se izseljenici imaju naseliti.

Naročito bi ovaj ugovor imao sadržavati
obvezu brazilske vlade odnosno gorsipomenutog
poduzetca, da će nadoknaditi putne troškove za
povratak onim izseljenicima, koji bi ga s oprav-
danih razloga zatražili poslie jedne godine iza
svoje dolazka u Brazil. Pri tomu bi se moglo
zabjevat, da za odlučje o temeljitosti razloga
navedenih za povratak u domovinu bude na-
dležan obranički sud, koji bi imao sastojati od
jednog zastupnika nadležnog c. i k. konsulata
i jednog zastupnika brazilske vlade, kojima bi
se eventualno mogao prizvati i jedan treći ne-
pristrani član.

Što se tiče pojedinih brazilskih saveznih
država, za naše ljude su još razmjerno najpri-
kladnije za naseljivanje na jugu položene države

Paraná, Santa Catharina i Rio Grande do Sul
i to radi svojeg podnevlja slična našemu i
plodovita tla. U ovim državama takodjer postoje
najveće i najgušće naseobine izseljenika iz mo-
narkije, a osobito galčkih.

Većih poljskih naseobina ima naročito u
Paraná; u Santa Catharina je naprotiv njemački
element jače zastupan.

Ipak treba nanovo na to upozoriti, da
naseljeni u ovim državama ne dobivaju na dar
zemlju i da treba da naseljenik sobom ponese
glavnicu u najmanjem iznosu od 1000 kruna.

Preporuča se da se ne ponese sobom
domaćeg papirnato g novca, jer se taj može u
Brazilu mienjati ponajviše uz poteškoće i gu-
bitke. Naseljenici imaju svoju gotovinu u zlatu
sobom poneti — najviše kôla englezki zlatni
novac — i tim već na putovanju najbolje u
Rio de Janeiro ili Santos kupiti brazilski novac.

Osobiti se oprez preporuča onima, koji
se kane naseliti u nekim novim, tek natrag
malo vremena osnovanim naseobinama u državi
Paraná.

Veoma se je često dogodilo, da su na-
seljenici bili poslani u ove naseobine prije no
što su bile završene radnje oko odmjerenja i
prije no što su kuće bile sagrađene, tako da
su koloniste morali više mjeseca uz veoma ne-
povoljne prilike i uz veliku oskudicu čekati,
dok su uzmgli započeti svoj rad. Ovo vriedi
osobito za veliku saveznu naseobinu Miguel
Calmon, nadalje za neke manje naseobine kod
Ypiranga i Traty, medju tima takodjer za na-
seobinu Kavir de Silva, u kojoj se navodno
nahodi i više stotina poljskih i rusinskih obitelji.

U državi Sao Paulo mogu naseljenici u
nekoliko računati na uspjeh samo uz sasvim
određene uvjete i pretpostavke. Podneblje je
vrlo suho, tlo svakako ponajviše plodovito. Nase-
ljenici, koji ne donasaju sobom novčanih sred-
stava, ponajviše su prisiljeni, da zasluže svoj
kruh kao nadničari u nasadima kafe.

Ali ova radnja nije prikladna za naše iz-
seljenike, te se najmanje izplaćuje obzirom na
sadašnju krizu.

Kod naseljivanja u državnim naseobinama
treba kupiti tlo, čiena kojega je već dosta
visoka, te se mora odmah položiti prvi obrók,
koji koleba izmedju 150 i 500 kruna. Osim
toga mora kolonista, da za prve mjesecje naj-
manje isto toliko u gotovini sobom doneše.

Prvo krčenje zemlje naravno zahtjeva mnogo
marljivosti i postojanosti, pa imaju nekoliko
izgleda u uspjeh samo čedni ljudi, hoji su u
istinu više poljodjelstvu, te su naučni na veoma
opori rad.

Država je Minas Geraes, za koju se u
novije doba isto tako čini propaganda, sasvim
neprikladno područje za naseljivanje; prema
tome su tamo mnoge naseobine i propale.

Političke viesti.

Kriza u Ugarskoj. Posljedna točka pro-
grama ugarske krize izvršena je. U utorak je
naime ugarski ministar predsjednik dr. Wekerle
bio primljen od kralja u audienciju u kojoj je
predao već potpisanu demisiju svoga kabineta.

U nedjelju se obdržavalo ministarsko vijeće
u Pešti, koje je trajalo tri sata. Na tom je vijeću
zaključena i potpisana demisija Wekerleovog
kabineta. Ta je demisija službeno najavljena u
peštanskom saboru. Na predlog dr. Wekerlea
parlament se poslie podulje debate ipak od-
godio na neizvjestno vrijeme — dok se kriza ne
rieši. Sve ovo, što se dogodilo, bilo je pred-
viđeno i dogadjalo se po ustanovljenom pro-
gramu. Što će iza toga slediti, to još nitko ne
zna, niti se može predvidjeti. Izjava, koju je
dao ministar Kossuth novinarima poslie svoje
subotne audiencije kod kralja daje razumjeti,
da Kossuth sa ovom audiencijom nije ni pošto
zadovoljan. Pisanje pak organa Justh-Hollve
grupe „Magyarorszaga“ izgleda, da se ti ljudi
ozbiljno pripremaju da odu u opoziciju ili da
barem prave „podlogu“ za izbore. Sadaanja kriza
u Ugarskoj odigrava se sve većma iza kulisa,
a javnost kad i kad samo obuhvati koju nit i
po njoj nagadja i hoće da dodje do pravoga
stanja stvari. Svakako se razabire u ovoj krizi
da je bankovno pitanje samo izlika, radi koje
je došlo do krize; pravi je uzrok antagonizam
i animozitet, što vlada izmedju ustavne i neod-
visne stranke. Neodvisnjaci traže vladu za sebe,
te su bankovno pitanje iztakli, da sruše sadajni
kabinet a u prvom redu da onemoguće grofa
Andrassyja. Plan neodvisnjaka ide za tim, da
oni izguraju ustavnu i pičku stranku iz koali-
cije, a sami uz koje neznatne koncesije da pre-
uzmu na sebe vodjenje 67-maške politike pod
zvučnim imenom 48-maških ciljeva i načela. No
Andrassy je ovaj plan progledao, te nije ni on
mirovao. Za uskršnih se blagdana neprestano
optevala viest, koja nije nikad demantirana, a
to je, da se je grof Andrassy pomirio sa grofom
Tiszcom. To znači, da je Andrassy punom

parom radio za ponovno ustaljenje starog libe-
ralnog režima. Rekbj da je vladar više voljan
predati vodjenje posala starim liberalima nego
Kossuthovcima. I ako stari liberali mogu pru-
žiti kralju garanciju, da bi, bilo kako dobili ve-
ćinu u parlamentu, to je liberalni režim u Ugar-
skoj na vidiku. Po svoj prilici bitka će se od-
lučiti na izborima. U slučaju pobjede ustavno-
liberalne stranke već se spominje grof Khuen-
Hedervary kao budući ministar predsjednik.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da će ustavno vladati.

Dogodjaji u Turskoj. Sultan Abdul-Ha-
mid je svrgnut sa prijestolja; ovo je uzsledilo
po zaključku parlamenta, koji je pozvao vrhov-
nog muslimanskog svećenika šeih-ul-islama, pa
mu je predložio fetvu sa sledjećim pitanjima,
da na njih odgovori: Što treba da bude sa
imanom (to je muslimanski svećenik, a sultan je
ujedno poglavica crkve i prvi imam) koji se
je ogriješio o koran, koji je okrutno i tiranski
vladao, svete knjige spaljivao, pobožne zadu-
bine prisvajao, državnu imovinu razsipao, koji
je počinio i taj zločin, da je prisegu prekršio i
gradjanski rat izazvao i skrivio? Šeih-ul-islam
odgovori, da takovog imama valja svrgnuti. Parla-
mentat je na to zaključio, da se sultan Abdul
Hamid svrgne i izabere odmah deputaciju, koja
će mu taj zaključak doglasiti. Četiri odaslanika,
dva zastupnika i dva senatora izabrana od nar-
odne skupštine pošla su u Jildiz, gdje su Ab-
dul Hamidu saobćili tu viest. Abdul Hamid je
ovo saobćenje čisto porazio; jedino je odgo-
vorio: „Tako je sudbina htjela!“ Pokaza zatim
da je miran i da se ne boji za svoj život, našto
mu izaslanstvo izjavi, da Abdul Hamid stoji pod
narodnom zaštitom. Odaslanstvo po drugi ga
put o tome uvjeravaše, kad je Abdul Hamid re-
kao, da bi se u tom pogledu mienjati i osječaji
mogli promieniti. Abdul Hamid na koncu izjavi,
da bi njegova želja bila stanovati u palači Če-
raganu, gdje je sultan Murad živio u robstvu,
medjutim ga odpremiše na maloazijsku obalu;
kažu takodjer, da će od sada stanovati u So-
lunu. Mnogi su krivci uslied ovog prevrata od-
sudjeni i smaknuti. — Drugo odaslanstvo sa-
obći novom sultanu Rechadu (bratu Abdul Ha-
mida, rođenom 3. studenom 1844. u Carigradu)
da je nastupio na prijestolje, te ga u svečanoj
povorki odvede na ministarstvo rata. 101 metak
iz topa objavi na 27. o. mj. u 3 sata poslie
podne ovu promjenu na prijestolju, a grad bi-
jaše svečano okičen zastavama. Novi sultan
Mehmed (Rechad) uputio se morem u Stambul,
gdje ga je generalissimus Šefket-paša sa ostalim
generalima dočekao. Sultan Mehmed V. obrekao
je, da